

Brun jordmaur (*Lasius brunneus*)

Brun jordmaur er en sky liten maur som kun finnes i sørlige deler av Norge. Den kan anlegge store kolonier i gamle trær, i treverk og isolasjon innendørs. Koloniene kan bli svært gamle.

Hvordan ser brun jordmaur ut?

Arbeiderne til brun jordmaur varierer i størrelse fra 3,2 til 4,5 mm. Dronningene kan bli dobbelt så lange (8-9 mm). Det første leddet i antennene er helt glatt uten utstående børster (Figur 1). Dette, i tillegg til gulbrunt bryststykke og bein, skiller brun jordmaur fra svart jordmaur.

Hvor finner vi brun jordmaur?

Brun jordmaur har en sørlig utbredelse i Norge og finnes fra Agderfylkene nordover til Østlandet.

Hvordan lever brun jordmaur?

Utendørs holder brun jordmaur vanligvis til i gamle, soleksponte trær av eik, lind eller furu. Reiret anlegges i bark eller ved, og aller helst inne i hule deler av treet et stykke over bakken. Brun jordmaur er en sky liten maur, og maurstiene ned fra treet er derfor gnagd ut i barken eller dekket av et tak som maurene har «murt».

Brun jordmaur har én eller få dronninger. Reirene kan bestå i flere tiår og inneholde flere tusen individer. Sverming, det vil si forekomst av «flygemaure», foregår på sommeren i juni og begynnelsen av juli. Maurene lever hovedsakelig av honningdugg som de kan gå lange strekninger for å få tak i.

Hvilken skade kan brun jordmaur gjøre?

Brun jordmaur kan anlegge reir innendørs i trevirke eller isolasjonsmaterialer. Reir i treverk består av tomme, snirklede ganger omkring 5 mm brede. Det fine tresponet som maurene fjerner fra reiret lempes vanligvis ut gjennom sprekker i veden. Dukker det opp brun jordmaur på kjøkkenbenken er det mest sannsynlig at reiret er anlagt innendørs om det. Dette står i kontrast til svart jordmaur og sauemaure som ofte trekker inn fra reir rundt huset på leting etter mat.

Hvordan unngå brun jordmaur?

Det er vanskelig å forebygge mot brun jordmaur.

Figur 1. Arbeider av brun jordmaur (*Lasius brunneus*). Bryststykket er gult, men hode og bakkropp er brune av farge

Hvordan bli kvitt brun jordmaur?

Dersom det er mistanke om at brun jordmaur har etablert reir innendørs, er bruk av forgiftet åte (selges som lokkebokser eller som gel på tube) en god metode for bekjempelse.

Poenget med forgiftet åte er at maurene skal spise åte og bringe giften tilbake til reiret hvor larver og dronning får giften i seg. Det kan derfor ta noen uker før alle maurene er døde.

Åten legges ut så nære reiret som mulig, og man må sørge for at det hele tiden er nok åte. Daglig ettersyn er nødvendig. Det er viktig å hindre mauren fra å spise andre søte saker når bekjempelsen foregår. Nekter mauren å spise åten, bør du forsøke med et annet produkt.

Det bør være åte til stede også et par uker etter at siste maur er observert, i tilfelle det klekkes nye maur inne i reiret. Det er viktig at åten beskyttes mot små barn og kjæledyr.

Illustrasjon: Hallvard Elven

© Folkehelseinstituttet

I de tilfeller hvor reiret til brun jordmaur er tilgjengelig kan insektspray rett i reiret være et alternativ.